

БИЗНЕС ПЛАН

БИС/ТК 98

БЕЗОПАСНОСТ НА ДЕТСКИ ИГРАЧКИ И ДРУГИ ДЕТСКИ АРТИКУЛИ

Съгласно Правилата за работа по национална стандартизация, част 2: Организация на дейността по стандартизация, настоящият документ представлява актуализиран бизнес план на БИС/ТК 98 “Безопасност на детски играчки и други детски артикули“ и заедно с работната програма на комитета определя приоритетните направления и действия в работата на БИС/ТК 98 за 2019 г. Настоящият бизнес план на БИС/ТК 98 е разработен, вземайки под внимание бизнес плана на CEN/TC 52 “Безопасност на детски играчки“ и бизнес плана на CEN/TC 252 “Изделия за отглеждане на малки деца“.

1 БИЗНЕС СРЕДА НА БИС/ТК 98

1.1 Описание на бизнес средата

Техническият комитет работи в следните области по стандартизация:

- Детски играчки, проектирани и предназначени за деца от пеленачета до 14 годишна възраст;
- Изделия за отглеждане на деца, проектирани и предназначени за деца до 4 годишна възраст;
- Продукти за защита на деца, проектирани и предназначени за защита на деца на възраст до 51 месеца.

За посочените области по стандартизация техническият комитет покрива областта на действие на следните европейски и международни технически комитети:

CEN/TC 52 Безопасност на играчки

CEN/TC 252 Изделия за детска грижа и изделия за използване от деца

CEN/TC 398 Продукти за защита на деца

ISO/TC 181 Безопасност на играчки

Следните политически, икономически, технически, регулаторни, социални фактори описват бизнес средата на сектора, свързан с областта на БИС/ТК 98, които могат да повлияят значително на процеса на разработването и на съдържанието на стандартите:

- доминиращо присъствие на Източна Азия на европейския и националния пазар.
- демографски ефект с пряко влияние върху развитието на индустрията;
- навлизане на иновативни технологии в индустрията;
- осъществяване на дейността по стандартизация, ръководейки се от принципа на предпазните мерки на ЕС, чиято цел е да се осигури по-високо ниво на защита на потребителите и на околната среда;
- висока политическа осъзнатост на всички нива за изключителната важност от осигуряването на безопасни продукти, предназначени за най-уязвимата група потребители, която изисква високо ниво на сигурност;

- връзка с Директива на ЕС за безопасност на детски играчки 2009/48/ЕО. Изискванията в Директива 2009/48/ЕС се основават напълно или частично на хармонизирани стандарти от серията EN 71 с общо заглавие „Безопасност на играчки”.
- изделията за отглеждане на малки деца и продуктите за защита на деца не са предмет на конкретен регламент на Европейската общност. Ето защо те попадат в обхвата на Директивата на ЕС за обща безопасност на продуктите (2001/95/ЕО);
- продукти, които не отговарят на определените в стандартите изисквания за безопасност, не могат да се предлагат на българския пазар.
- заинтересовани страни: производители, вносители и дистрибутори на детски играчки и изделия за отглеждане на деца (участват или чрез пряко представителство в комитета, или чрез браншови организации), потребителски организации от името на крайния потребител, други неправителствени организации, органи на държавната администрация и контролни органи, лаборатории за изпитване, органи за оценяване на съответствието, висши учебни заведения.

1.2 Количествени индикатори на бизнес средата

Следните количествени индикатори описват бизнес средата с цел да се даде подходяща информация в подкрепа на дейностите на БИС/ТК 98 „Безопасност на детски играчки и други детски артикули”:

По отношение на детски играчки по данни на Европейската асоциация на индустрията за играчки (ТІЕ) в Европа са актуални следните показатели:

Общо производство на играчки в ЕС	приблизително 7 милиарда евро
Процент на новоразработени продукта на година	33 %
Производители в сектор играчки в ЕС	5 600
Приблизителен брой заети в сектор играчки в ЕС	190 000
Износ от ЕС за страни, извън ЕС	приблизително 1,91 милиарда евро
Внос за ЕС от страни, извън ЕС, предимно от Китай	Приблизително 9,1 милиарда евро

По данни на Международния съвет на индустриите за играчки (ІСТІ) оборотът на традиционните играчки (без видеоигри) на световния пазар за 2018 г. е около 89 милиарда долара.

По отношение на изделията за отглеждане на малки деца, поради голямата диверсификация на продуктите, няма статистически данни, но като цяла в Европа преобладаващият брой на компаниите, произвеждащи продукти, са представители на малкия и средния бизнес (≤ 500 служители) за сметка на 2 или 3 крупни компании (> 500 служители).

В страните от Европейския съюз, включително и в България, все по-голямо внимание се обръща на безопасността на играчките, което налага въвеждане на значително по-строги правила, за да се гарантира на потребителите, че играчките, продавани у нас, отговарят на най-високите изисквания за безопасност. Сравнителен анализ на пазара на играчки у нас показва, че доминират вносните продукти (предимно от Китай), макар че съществуват и местни производители. Водещо място в сектор „Производство на игри и детски играчки” се пада на производителите на дървени играчки, които са предимно малки и средни предприятия, които работят основно за износ. Наблюдения на Българската асоциация на детските играчки (БАДИ) показват, че от две години нараства търсенето на по-качествени, но и по-скъпи продукти.

По отношение на предлагането на изделия и аксесоари за отглеждане на малки деца (бебешки колички, проходилки, шезлонги, приспособления за носене на бебе, биберони и други) отново доминират вносните продукти. Търсенето на продукти за отглеждане на деца зависи на първо място от процента на раждаемост, а след това от други фактори като доходи, домашни удобства, нови навици, свързани с пътуване с малки деца и бебета и други.

2 ПОЛЗИ, ОЧАКВАНИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 98

Детските играчки и другите детски артикули са предмет на международна и регионална търговия, поради което от съществено значение е да се въвеждат и прилагат стандарти, в които се определят основни изисквания за безопасност и методи за изпитване, за да се гарантира пригодността на детските играчки и другите детски артикули за предвиденото им използване.

На този етап стандартизационната дейност на БИС/ТК 98 изцяло се определя от работата по стандартизация на европейските технически комитети, поради наличието на европейско законодателство, разписано в Директиви на ЕС (Директива 2009/48/ЕС и Директива 2001/95/ЕО) и въведено на национално ниво с технически наредби, респективно подкрепено от европейски хармонизирани стандарти, въведени като национални.

В тази връзка ключова дейност на комитета, освен участие в разработването и приемането на хармонизираните стандарти, е въвеждането им като национални с превод на български език.

Ефективното прилагане на практика на съответните изисквания от страна на производителите на продукти за деца значително повишава конкурентоспособността им, както и осигурява достъп до европейските пазари. Въпреки това липсва осъзната, активно проявена заинтересованост от доброволно участие в процеса на стандартизация в областта на играчки и изделия за отглеждане на малки деца. Това води до създаването на европейски стандарти, които не отразяват напълно националните потребности.

3 УЧАСТИЕ В ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 98

Членуването в Българския институт за стандартизация е доброволно. Членове на БИС могат да бъдат юридически лица, които желаят да подкрепят дейността по националната стандартизация и са съгласни да спазват устава на БИС. В работата на Техническите комитети вземат участие упълномощени представители на членовете на БИС, които ги представляват по всички въпроси, свързани с дейността по стандартизация.

БИС/ТК 98 *Безопасност на играчки и други детски артикули* не дублира дейността на друг регистриран технически комитет.

В работата на БИС/ТК 98 участват представители от различни групи заинтересовани, с което се гарантира равнопоставеност на заинтересуваните страни:

- производители;
- вносители;
- браншови организации;
- органи на държавната администрация и контролни органи;
- лаборатории за изпитване;
- органи за оценяване на съответствието.

Техническият комитет разполага с необходимия, но недостатъчен човешки потенциал, което се отразява в непълно отразяване на обществените интереси в разглежданата област. Желателно е да се привлече експертното участие на Комисията за защита на потребителите или друга организация, защитаваща интересите на потребители, тъй като тази категория заинтересовани страни не е покрита. Необходимо е и привличане на висши учебни заведения, които подготвят кадри за индустрията.

Експертите, представени в техническия комитет, работят в следните области по стандартизация:

- **Стандартизация в областта на безопасност на детски играчки** по отношение на техните механични, физични и химични свойства, свойства на възпламенимост, миграция на определени елементи, наличие на N-нитрозамини и N-нитрозируеми вещества в играчки; графични символи;

безопасност на играчки за активни игри, използвани в домашни условия (люлки, пързалки);
безопасност на комплекти за химични опити и други химични играчки.

На европейско ниво комитетът участва в разработването и одобряването на хармонизирани стандарти от серията EN 71 в подкрепа на съществените изисквания на Директива 2009/48/ЕО *Безопасност на детски играчки*, както и в разработване и приемане на други стандартизационни документи (ръководства, технически доклади) в помощ на стандартите за безопасност на детски играчки.

Номинирани експерти за участие в работни групи на CEN/TC 52: Участие на експерт в работата на CEN/TC 52/WG 5 "Химични свойства"

- **Стандартизация в областта на безопасност на изделия за отглеждане на малки деца** - основно разработване на хоризонтални изисквания за продукти, предназначени за отглеждане на малки деца до 4 годишна възраст: детски колички, проходилки, шезлонги; защитни прегради; приспособления за носене на бебета, кошче с дръжки за носене на бебета; батут за бебета, детски хамутчета; биберони за бебета и малки деца, държатели и закопчалки за биберони; приспособления за пиене на течности и др.

На европейско ниво комитетът участва в разработването и одобряването на хоризонтални изисквания (изисквания за безопасност и методи за изпитване) за всеки продукт, проектиран или предназначен за отглеждане на малки деца до 4-годишна възраст.

Номинирани експерти за участие в работни групи на CEN/TC 252: Участие на експерт в CEN/TC 252/WG 3 "Колесни средства за придвижване на деца"

- **Стандартизация в областта на продукти за защита на деца** - разработване на хоризонтални изисквания за продукти, проектирани или предназначени за защита на деца на възраст до 51 месеца: заключващи устройства за обезопасяване на прозорци и балконски врати; предпазители за защита на пръстите от врати.

На европейско ниво комитетът участва в разработването и одобряването на хоризонтални изисквания за продукти, проектирани или предназначени за защита на деца на възраст до 51 месеца: заключващи устройства за обезопасяване на прозорци и балконски врати; предпазители за защита на пръстите от врати.

БИС/ТК 98 участва като наблюдател в работата на ISO/TC 181 „Безопасност на играчки”.

Връзки с други БИС/ТК и БИС/ЕРГ

БИС/ТК 98 *Безопасност на играчки и други детски артикули* има връзка с други национални технически комитети и национални експертни работни групи, в чийто обхват попада разработването и приемането на стандарти, които разглеждат различни аспекти на безопасността на продукти за деца, и които гарантират безопасността на децата в следните категории:

- Спортни съоръжения за деца и съоръжения за детски площадки - БИС/ТК 88 *Спорт, съоръжения за спорт и свободно време*;
- Детски мебели (детски столчета за хранене и други) - БИС/ТК 33 *Горско стопанство, дърводобивна, дървообработваща и мебелна промишленост*;
- Детски велосипеди – БИС/ТК 14 *Пътни превозни средства и двигатели с вътрешно горене*;
- Запалки обезопасени спрямо деца – БИС/ЕРГ 6 *Запалки*;
- Безопасност на облекло за деца – БИС/ТК 44 *Текстил и облекло*;

4 ЦЕЛИ НА БИС/ТК 98 И СТРАТЕГИИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ

4.1 Определяне на целите на БИС/ТК 98

Законодателството на Европейския съюз подлежи на изменения и въвеждане на нови изисквания с цел по-висока степен на защита на потребителите на играчки и други изделия за отглеждане на деца. Поради тази причина европейската стандартизация в тази област също е в постоянен процес на доразвиване, за да могат продуктите за деца да отговарят на новите, по-високи изисквания и по този начин да намират добра реализация в Общия европейски пазар. БИС/ТК 98, създаден като огледален на европейските технически комитети, следва програмата за разработване, преработване или изменение на европейски стандарти в областта и въвежда с превод хармонизираните стандарти от серията EN 71 с общо заглавие *Безопасност на играчки* и стандарти за изделия за отглеждане на малки деца, които са приоритетни от гледна точка на тяхната широка приложимост в практиката (например биберони, детски колички, приспособления за носене на деца и други).

Комитетът отчита като недостатък липсата на осъзната, активно проявена заинтересованост от доброволно участие в процеса на стандартизация в областта на играчките и изделията за отглеждане на малки деца. Това води до създаването на европейски стандарти, които не отразяват напълно националните потребности. В тази връзка една от целите на комитета е по-активно участие в самото разработване на европейските стандарти, още на етап създаване на работен проект на стандарта. Друга цел е повишаване на информираността относно стандартите и тяхната роля на студенти, учащи в различни специалности, свързани с индустрията, като например дизайн на детска среда, инженерни специалности и други.

БИС/ТК 98 няма стандарти, разработени на национално ниво. Във фонда от български стандарти съществуват три национални стандарти в областта на детските играчки, които са отменени: БДС 11149:1985 *Играчки пластмасови*, БДС 11150:1987 *Играчки. Кукли* и БДС 11243 *Играчки от дървесина*. В тази връзка комитетът ще направи проучване относно необходимостта от създаване на национални стандарти в областта, които не са покрити на европейски ниво.

4.2 Идентифициране на стратегиите за постигане на целите на БИС/ТК 98

- Въвеждане на всички хармонизирани стандарти от серията EN 71 с превод чрез ползване на средства на техническия комитет, както и чрез финансиране по европейската програма FPA.
- Привличане на нови членове в комитета.
- Сътрудничество с други БИС/ТК.

4.3 Аспекти на околната среда

БИС/ТК 98 осъществява дейността по стандартизация, ръководейки се от принципа на предпазните мерки на ЕС, чиято цел е да се осигури по-високо ниво на защита на потребителите и опазване на околната среда.

5. ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РАБОТНАТА ПРОГРАМА НА БИС/ТК 98

Разходите, предвидени за изпълнение на работната програма и за участие на БИС/ТК в дейности и срещи на работните органи на европейските и международните органи по стандартизация, са съгласно Правилата за финансиране на дейността на техническите комитети на БИС и сключване на договори за изпълнение на задачи, свързани с дейността по стандартизация.

Факторите, влияещи върху изпълнението на работната програма, са:

- недостатъчен експертен капацитет за участие в разработването и преработването на европейски стандарти;
- липса на финансови ресурси за превод на стандарти, важни за сектора.